

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.

Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Laptulajdonos: MINERVA R-T.

Megjelenik minden szombaton,

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kolozsvár, Brassai-utca 3. szám.

A mi színházunk

Megesíllan a szemünk s az erdélyi öntudat meleg erőse áramlik keresztül a szívünkön, amikor a régi Hunyadi-téri színház formás épületére gondolunk, ahová rövidesen újból és most már végleges hajlékot fog találni a kolozsvári magyar színészet.

Ez az épület a 124 éves erdélyi magyar színészet második hajléka. Az elsőt, az erdélyi magyar színészet anyaházát, mely a Farkas-utcaiban a tudományegyetem tőszomszédságában emelkedett, a román uralom — nem minden célzatosság nélkül — lebontatta és fényes, modern, de időtlen külsejű színházat épített helyébe, mely most kapta meg igazi jelentőségét azáltal, hogy magyar egyetemi diákház és köznevelődési intézmény lett. A második hajlék

az új színház volt, mely 1907-ben épült, s melyet a román uralom román operának vett el. Ezzel az épülettel szemben terült el az Enke-park, kedves, csüdes sétányaival. A román átforgató készség ezt is elpusztította és kövek tömegébe fojtott görög székesegyházat emelt a helyébe. Volt egy harmadik hajlék is, a Sétátér elején levő épület, ahonnan 22 évi küzdelmes mult után az új közsínházba tér vissza a kolozsvári magyar színészet.

Mind ezt abból az alkalmából említtük meg, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház az új megszerveződés útjára lépett. Igazgatót kapott Táray Ferenc színművész és főigazgatót br. Kemény János eddigi igazgató személyében.

Tévedés volna azt gondolni, hogy a kolozsvári Nem-

zeti Színház csak azoké, akik látogatják. Ez a színház mindenkié, aki erdélyi és magyar, sőt ezen is túlmenően mindenkié, aki a magyar állameszmének és a magyar szellemi közösségnek ösztönén tagja kíván lenni, mint az erdélyi föld szülőtte. A szentisítván gondolat nem záródik be a politikai elhatárolásoknál. Ez a gondolat a kultúra közösségét is szolgálja, természetesen úgy, hogy a közösség irányítása, tartalmi megtöltése a nemzetfenntartó magyarság el nem vitatható joga.

A magyar kultúra sohasem tört mások kulturájára. Ellenkezőleg, átvette a máséiból, amit használhatott, s adott a magáéból másnak, ami annak hiányzott. A mi magyar színházunk emellett is egyetemesen magyar és a ma-

gyar művelődés európai, de nemes és keresztényi vonatán akar működni. Műjáték fogja ejteni, mely valóban necsak egyes társadalmi csoportok szellemi szórakozó helye legyen, hanem a népi tömegek lelki és szellemét is foglalkoztassa, mert egyetemes kulturahivatását valóban csak így tudja betölteni.

Ezért a vidék kultúra-szomjas magyar népe, ha útja Kolozsvárra vezet, ne menjen el közömbösen és érzéketlenül a Nemzeti Színház mellett, hanem érezze, hogy ez az övé is, minden erdélyi magyaré és hogy az erdélyi magyar színészet 124 esztendőös üdösöseségét miltja az egész Erdélyt magában foglalja.

(916.)

NEMZETI KÖNYVTÁR
264. 1941.
KOLOSZVÁR

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Munkát, haladást, egységet!

Bárdossy László miniszterelnök a kormányzópárt hivatalos közlönyében ezen a címen az alábbi érdekes és megszívlelendő cikket írta:

Az országgyűlés két házában elmondott bemutatkozó beszédemben ismertettem a kormány munkatervét. Ez a szó a legjobban fejezi ki azt a feladatot, amelyet a magyar kormány az adott viszonyok között vállalt, s jelentí egyben azoknak a gyökereis és alapvető intézkedéseknek összességét, amelyekre szükség van.

Igenis, elengedhetetlenül szükség van arra, hogy a kor szellemének megfelelően alakítsuk át a magyar közéletet és közszellemet és biztosítsuk Magyarország számára azt a helyzetet, amelyet fajlánk ráteremtéséig, az ország ezerevés multja és az utolsó húsz esztendő nehéz munkája, sok szenvedése jogán megérdemel. Bele kell illeszkednünk az új Európába, mert európai nép vagyunk és fennmaradásunkat, vezető szerepünket csak így biztosíthatjuk.

Egészséges és életrevaló reformpolitikát csak akkor csinálhatunk, ha sohasem tévesztjük szem elől a magyarság különleges fajit és politikai adottságait és ennek megfelelően szabjuk meg teendőinket. Ehhez a saját fegyvertárunkból választjuk meg a politikai eszközöket és úgy alkalmazzuk a reformokat, ahogyan különleges nemzeti sajátosságainak megkövetelik. Nem cselekedhetünk másképp, mint a mult és a jelen gondos szemmelátartásával és azzal a felelősséggel, amelyet a jövő reánk hárít.

Ebből következik a nagy feladatok felismerése és az elhatározás, hogy a szükséges, korszerű reformokat feltétlenül végrehajtjuk. Másik következtetés az, hogy akkor és úgy hajtjuk végre, ahogyan a nemzet érdeke parancsolja és a körülmények lehetővé teszik. Szükség van tehát mindenesetre arra, hogy az ország népe megbízzék vezetőiben és elhigye, hogy a reformok hirdetése nem ígérlet, hanem mélyen átértett hivatástudat. Senki sem akar kitérni a vállalt feladat elől, de az jól, becsülettel és alaposan akarjuk elvégezni. Gondoskodunk a földbírtok jelenosabb megosztásáról, az önálló egzisztenciák számának szaporításáról, átalakítjuk a közigazgatást, megteremt-

jük a szociális átalakulást és ha felmerül az a kérdés készül-e intézkedés a zsidókérdés új szabályozására a válaszom — határozott igen. Tudatában vagyunk annak, hogy ezeken felül még más fontos és sürgő munkánk is van és világosan látjuk azokat a feladatokat, amelyeket el kell és el lehet végezni az adott körülmények között.

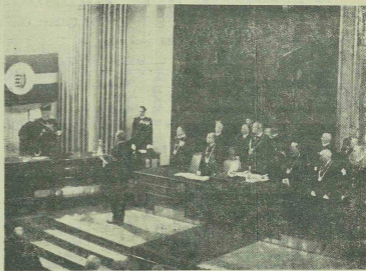
Ehhez a munkához, a nagy átalakulás végrebaj tásához mindenkéltől egészséges közállapotokra van szükség. Első kötelességünk, hogy a tényleges helyzet hez alkalmazkodjunk és úgy rendezzük be életünket, hogy töretlenül álljunk a mostani vihart és egységes erő, fegyelmezett társadalommal hajtbassuk végre belső átalakulást. Minden áldozatot meg kell hoznunk honvédségünk érdekében. Biztosítaniuk kell a bels rendet. Gondoskodnunk kell arról, hogy a közellátó fennakadást ne szenvedjen és a megerősödött orszá olyan tényező legyen, amellyel minden körülménye között, mindenkinek számolni kell. Ez munkát kívá a kormánytól, de ugyanakkor megértést és lemondás a társadalomtól, türelmet, áldozatot, egységet mindenkittől, aki líve az egészséges reformpolitikánkat azt komolyan meg is akarja valósítani. Ha nem tudjuk megteremteni és megtartani a lelkek békéjét, ha nem fogunk össze minden rendelkezésünkre álló gazdasági, politikai és katonai erőt, akkor a nagy feladatok végrehajtása válik koekázatosá. Aki csak részleteket látja és az esetleg jogos magánérdeke most sem tudja alárendelni a pillanatnyi szükségé parancsának, az ellensége a reformoknak, akadályja nagy átalakulásnak akkor is, ha azt hangosan és szkadatlannal követeli.

Egységet kértom és most sem kérek mást. Egy séget annak a megértésében, hogy a mai viszonyok roppant erőpróba elé állítják az egész magyarságot és nekünk tüzön-vizen keresztül meg kell állnunk és a próbátélt. Nagy és felemelő érzés ma magyarnak lenni, a változásoknak ebben a korszakában, amelyben bizonyosságot tehetünk történelmi hivatottságunkról és arról, hogy méltók vagyunk arra a szerepre amely a Kárpátok medencéjében ősi jussunk.

**Teleki Pál miniszterelnök
mondta:**

Dolgozni fogunk, türelmesen néssünk a jövőbe, hallgatunk néha magosabb érdekekből, bekünygunk mind a két szemünket és süketté leszenek füleink, — de ha valaki megkísérli elorozni ect az örökséget, akkor végezni kell. Ha úgy hozza a sors, magunkra hagyva is, akár utolsó emberig!

Hóman Bólint kultuszminiszter, több mint két héten keresztül, meglátogatta a visszacsatolt erdélyi és keleti területeken levő iskolákat és kulturintézményeket, látogatása alkalmával megfordult Kolozsvárt is. Képünk azt a jelenetet mutatja be, amikor a kultuszminiszter beszédet mond a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem első kormányzógyűlési doktori avatásán.

A világ legősibb kulturföldje.

A világháború lángjai ezt a nevet világították meg mostanában: Irak. Ez a hatalmas területű, gyér népességű ország új és ismeretlen legjobb újszorgalmasított föld. A mosszuli olajforrás reppant telepein kívül szegényes, itt-ott sivatagokkal tarkított ország ez. Sokáig jár a vándor, bozót, cserjés tájakon. Ha a forró nyár elérkezik, a mozdulatlan búság elerzsel mindent. Néhány fűzfa, nyárfa áll-dogát a folyók partján. Egyébként agyagkunyhókban, nádfennal kerített lakásokban húzódik meg az ország szegény népe.

Pedig ez az ország a világ legöregebb civilizált földje. Valahonnan innen indult el az ember, hogy meghódítsa a világot. Erre volt az éden kertje. A Biblia négy folyót említ az ősi időkben. Köztük az Eufrát és a Hiddékel néven az ősi Tigris folyót. Ez volt Mezopotámia földje. Tele régi romokkal, földjében még ismeretlen emlékekkel. Itt van a legősibb emberi kultúr lakóhely: Ur városa. Alig tíz km-re tőle az Ubaid kisiny dombja tárt föl érdekes ősi települési maradványokat. Kézrel festett agyagedények, fűződések, kapuk, ballák, pallintott és fényezett kőszerszámok, vulkanikus üvegcsövek, egy ősi kezdelges művelődés eszközei kerültek elő. Egy távoli világról beszéltek, amelyben az emberek földet műveltek, arattak, szarvasmarhát, kecskét, bárányt neveltek a ház körül és halászmű jártak a messi mocsarakba. Ismerték a szövösséket ezek az ősi emberek. Már festettek és fémválták magukat. Valószínűleg szemittak voltak az első lakók. Ismeretlen időben új nép érkezett ide talán onnan, ahonnan valamikor

ezer évvel később a magyarság elindult. A szumir nép. Ez a nép teremtette meg az első civilizációt a földön. Amikor ideérkezett, már ismerte az irást, az ércet. A halmok, dombok tetejére építette égetett agyagból lakóházait. A szumir történelmük megemlékeznek az özönvízről is. Az asatások olyan sírokat találtak, amelyek Kr. előtt 1500. év táján keletkeztek. De akkor már az itteni civilizáció többszáz éves volt. Sokáig Egyiptomot tartották a világ legősibb civilizált népének. Pedig Kr. előtt 3500-ban Egyiptom még harbar ország volt, apró fejedelemségekre szétszakadva. Már akkor a szumirok ősi civilizációjára több százéveses múltra mutatott vissza. Temploma a Szigurat volt. Babilónia ezt másolta le később. Szigurat, az „Isten hegye”. A szumirok a hegyek emlékeit hordozták szívükben és Hold istenük számára téglából emeltek hegyet. A Szigurat négyszögű alsóbb tömbjén állt a templom. Maga egy építészeti remekmű volt. Az alsó része feketére volt festve, a felső részén és maga a tető kék. Ebben is a mindenség három részét akarták ábrázolni, a sötét alvilágot a földet és az eget. A szumir királyok aztán elbűntek. Véses és vérengző világbíróadalmak jöttek utána. Babilónia, Asszír, azután a perzsák döntöttek le az előző uralkodókat. Kr. után 600 évvel mohamedánok törték rá az országra, azután mongolok, aztán törökök, irániak és törökök újra. A világháborúban az embercér hullott itt, ahol most újra összecsapnak egymással a világ-hatalmak nemzelei. A világtörténet visszaakanyarodott és ennek az őrsi körnek a végén újra harci szög a Tigris és Eufrátés körül. Háború 6000 év óta...

Romániában az állam részére foglalták le a zabkészleteket. A román gazdasági minisztérium rendelkezése minden zabkészletet az állam részére zároltak. A gazdálkodók tekintet nélkül arra, hogy ténylegesen mennyi zabra van szükségük, az új zab csépléséig 240 kiló zabot tarthatnak meg. A zabot a kenyérelőállítás nehézségeinek enyhítésére fogják felhasználni.

Bartha Károly honvédelmi miniszter Olaszországba utazott. Bárdossy miniszterelnök után most a honvédelmi miniszter utazott Rómába, ahol az olasz király, Mussolini miniszterelnök, valamint Ciano gróf külügyminiszter fogadták.

Oriai robbanás Szendrő városában. A Duna mellett levő és Belgrád közelében fekvő Szendrő városában, amelyet a szerbek Szemendrovonak hívnak, oriai robbanás történt. Ugyanis egy löszerraktár, amelyben 90 vaggon löszet volt elhelyezve, ismeretlen okból felrobbant. A robbanás következtében levegőbe repült a város több mint kétharmad része és az eddigi jelentések szerint négy ezer ember meghalt, vagy megsebesült. A városban magyarok is laktak ugyan, azonban ezeknek nagy része már a robbanás előtt eltávozott a városból. Szendrő városa a régi Szerbiában van s évszázadokkal ezelőtt magyar fennhatóság alatt állott. Mátyás király halála után a törökök hódították meg s a török hatalom letűnése után az önálló Szerbia egyik jelentős városa lett.

Több mint tizenegy millió tonna hajót vesztettek az angolok. A német véderő főparancsnoksága egyik jelentésében közölte, hogy a német haderő a háború kitörése óta, vagyis 1939 szept. 1-től 1941 június 1-ig összesen 11 millió 664 ezer tonnányi angol hajót szelvényezett el. Ez év februárja óta az átlagos havi elsüllyesztett tonna-érték átlag 730 ezer tonna.

A zsidók mindig az angolokkal. Az angol rádió közlése szerint Smuts tábornok, a jelenleg Délafrikában ülésbe cionista értekezlethez intézett üzenetében rámutat arra, hogy a zsidók, éljenek bármely álmunkban, mindig Nagybritannia oldalán állottak és most is ott állanak.

Ismét sortűz Bombayban. Az indiai angolellenes tüntetések újból véres összecsapásokban robbantak ki. Bombay városából érkezett jelek szerint az angol csapatok belelőttek a tüntető tömegbe, s 21 hindu meghalt, mintegy 150-en megsebesültek. Számos letartóztatás történt.

Kréta asszonyok borzalmas rémítette. A kréti Iraklion elfoglalása után 10 asszonyt fogtak el, akik vadállati kegyetlenséggel gyilkolták meg a német ejtőernyősöket. Az asszonyok elesett német katonák egyenruháit vették magukra s az elszakadt német katonákat pisztolylövésekkel leterítették. Egy német egészségügyi küldönemény, amely orvosok közreműködésével német holttesteket vizsgált meg Iraklionnál, a következőkben számol be tapasztalatairól: A város vidékén 12 ejtőernyős összevagdalt holttestét találták meg. A felismerhetlenségig össze voltak kaszabolva. Egy tiszt holttestét valósággal feldarabolhák. A közelben elhelyezett három keresztre altisztek hullait szegezték fel.

Különleges rendőrség Londonban. A London környéki fosztogatások száma az utóbbi hetekben erősen megnövekedett. A fosztogatások megakadályozására többszáz különleges kiképzésű rendőrt mozgósítottak. A bombatámadások után a fosztogatások megakadályozására kiképzett rendőrök azonnal a bombakárt szenvedett helyre sietnek, hogy a fosztogatásokat megelőzzék. Megállapították ugyanis, hogy a fosztogatásokat rögtön a bombatámadások bekövetkezése után hajtják végre, még pedig úgy, hogy a fosztogatók a mentőcsapatok közé keverednek. A rendőrség parancsot kapott arra, hogy a fosztogatásokat, ha kell, fegyveres erővel is megakadályozza. Rendkívül érdekes, hogy a fosztogatásokat és a fosztogatások ellen tett rendőri intézkedéseket az angol lapok nem hozzák nyilvánosságra.

A szovjet megszakította a diplomáciai viszonyt az emigrált görög kormányval. A szovjetkormány megszakította a diplomáciai viszonyt a menekült görög kormányval. A szovjet fővárost elhagyta a volt jugoszláv követ is és Törökországba utazott. A volt moszkvai belga követ az Egyesült Államokba távozott a szovjet fővárosból.

Anglia meglátadta Szíriát. Anglia azon ürügy alatt, hogy Szíriában német katonaság tartózkodik és ezzel veszélyeztetik Angliának előzásai érdekességét, támadást intézett a francia fennhatóság alatt álló Szíria ellen. A támadásban nemcsak angol csapatok vettek részt, hanem azon franciák

is, akik elégedetlenek Petain államvezető rendelkezésével és Anglia zsoldjába állottak. Ha a harc komolyabb formát fog öltetni, megtörténhetik, hogy elsősorban franciák fognak franciák ellen harcolni. Ismeretes ugyanis, hogy Franciaország jelenlegi kormánya Németországgal hosszabb ideig tárgyalt és megállapodás jött létre közöttük, amely szerint Franciaország megengedi Németországnak, hogy francia területeken átrepülhessen. Ezt Anglia úgy értelmezte, hogy máris német csapatok vannak a franciák birtokában levő Szíriában és ezért intézett támadást a terület ellen. A valóság azonban az, hogy német csapatok nincsenek Szíriában és Angliának az a célja, hogy ezen országot megszerelve, biztosítsa Palesztinát, valamint a Szuецi csatornát esleges német támadás ellen.

Sulyos feszültség Japán és Hollandia között. Nemrég történt, hogy Japán kereskedelmi szerződés megkötését ajánlotta Hollandiának. Japán a szerződésben azt szerelte volna elő, hogy kereskedelmi és gazdasági kapcsolatait megszünteti Hollandiával. Ezen szerződés megkötése azonban még nem kerülhetett sorra, mert Hollandiának eme gyarmata teljesen angol és amerikai befolyás alatt áll és Japán kívánásait különböző iriggyekkel nem akarják teljesíteni. Ezért a két ország között rendkívül kiéleződött a helyzet. Ez a szerződés Japán részére annál is inkább fontos, mert Hollandiára nyersanyagokban, de főképen olajban igen gazdag és erre Japannak igen nagy szüksége van. Úgy látszik, hogy az angol és amerikai befolyás annyira nagy Hollandiában, hogy az ottani vezetők nem tudják keresztülvinni azt, hogy a két állam között kereskedelmi szerződés jöjjön létre. Japán látva Hollandia huzodását, teljes szíktátság követel és ebben a japán sajtó követeli elsősorban, hogy Japán védje meg kereskedelmi érdekeit.

Államvezetők látogatása Hitler vezérével. Hitler vezér Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében fogadta Boris bolgár király, valamint Pavelics Antal horvát államvezető látogatását. A megbeszélésekben hírszerinti a Baikkánnal kapcsolatos kérdésekről volt szó.

Haladéktalan békekötést sürget az angol munkáspárt. Az angol munkáspárt ünnepi nagygyűlésén Davis képviselő ismételt követelte, hogy a kormány haladéktalanul kössön meg egyezményt a tengelyhatalmakkal. Kijelentette beszédében, hogy ő sokkal több politikai képviselő, mint az ezt kívánja, mint az angol kormány.

HIREK

Harmincezer ember vett részt a pünkösdi vasárnapján rendezett újdéki katonai sportünnepélyen. A felszabadult Bácskában levő újdéki polgári repülőterén pünkösdi vasárnapján nagyszabású katonai sport-ünnepélyt rendeztek. Az ünnepélyen az újdéki táborúki kar és törzsfőszíj karon kívül a Péterváradon szolgálatot teljesítő német és horvát főszték is megjelentek, ezenkívül Újdékéről és a szomszédos falvakról mintegy 30 ezer ember vett részt az ünnepségen, még pedig nemcsak magyarok, hanem több ezer német és sok szerb.

Konstanca közelében elsüllyedt egy török hajó. A török zászló alatt hajózó „Istanbul” nevű hajó Konstanca-tól 30 kilométernyire elsüllyedt. A tengeren a hajónak eddig csak két mentőövét találták meg.

Az új pénzszám Horvátországban. A királyságga alakult új ösálló Horvátország a volt jugoszláv dinárt kiküszöbölő és helyette Kuna a néven új pénzt bocsát ki, melynek értéke az olasz lírahöz fog igazodni. A Kuna horvátul rókát jelent s a róka henné van Horvátország állami címerében is.

Új rendszer a hajításban. Junius hó 3-tól a közlekedésügyi kormányzat az eddigi bal helyett a jobboldali hajítást rendelte el. A jelszó ezután a következő: jobbra hajts, balra előzz!

Svájában is nőnek a vízek. Az utóbbi hetek nagy eszései következtében a svájci tavak víztükre hatalmasan emelkedett. A luganói tó több helyen kiáradt s a Lago Maggiore parténeken a normális vízszintnél már két és fél méterrel magasabb volt.

Véres határcsúcsok a magyar és román határviták között. A Háromszék megyében levő Illyefalva község határa mellett elterülő szakaszon véres összetűzés keletkezett a magyar határvadászok és a román esendörök között. Az incidens úgy történt, hogy egy három tagból álló magyar járőrre mintegy husz főből álló román esendőr és katonai rálott akkor, amikor a járőr rendes szolgálatát végezte. A

magyar határvadászok természetesen viszonzoták a tüzet s bár parancsnokuk megsebesült, a románokat elűzték a határon túl. A románok közül egy örmester meghalt, míg három esendőr megsebesült. Azonnal bizottság szállott ki az ügy felülvizsgálására; azonban minthogy a románok úgy állították be, hogy a magyarok hatoltak be román területre s emiatt történt az összetűzés, a két bizottság nem tudott egyöntetű határozatot hozni a tényállás felől. Ugyanformán rövidesen német-olasz vegyes bizottság száll ki a határra, hogy megállapítsa a tényállást, kinek a kezdeményezéséből történt a súlyos határsértés. Mindenesetre megállapítható, hogy a három magyar katona a tülerőben levő ellenséggel nemcsak felvette a harcot, hanem meg is futamította. Ez pedig a magyar katona dicséretére szolgál.

Új társaságokéjárát a Székelyföldön. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács ismételtlen foglalkozott a háromszék-megyei Barót község vidékének a személyi társaságok-területi való bekapcsolásának a lehetőségeivel, ezzel kapcsolatban pedig a Székelyudvarhely—Sepsiszentgyörgy közötti személyforgalom időszaki kérdéseinek ügyével. Mindkét kérdés a székelyföldi forgalmi közkezdések legfontosabbjai közé tartozik. A MÁV a legcélszerűbb tennivalókat oly formában véli megoldhatóknak, hogy Székelyudvarhely—Barót viszonylatban kifejlesztendő forgalom lebonyolítását magánvállalkozókra bizza. Ezenkívül az Államvasut is egy úgynevezett távolsági járatot állít be társaságokkal, amely Sepsiszentgyörgy és Székelyudvarhely között megállás nélkül hidalná át a két székely város közötti távolságot.

Az erdélyi fürdőket kiépítése. A kormány hathatós intézkedéseket tesz, hogy az erdélyi fürdőket és üdülőhelyeket korszerűen kiépítse. Ennek érdekében idegenforgalmi bizottság alakult, melynek tagjai Anghy István, dr. Biró István országgyűlési képviselők, dr. Fogarasi Géza, vitéz Hefty Gyula tanár, Pakots Károly országgyűlési képviselő, és Szolnoky Gyula, az EKE ügyvezető alelnöke. A bizottság rövidesen megkezdí munkáját.

Nagy ünnepek Erdélyben az első magyar Szent István napon. Az erdélyi kat. Népszövetség intézőbizottsága elhatározta, hogy felszabadulánk óta az első magyar Szent István napot egész Erdély és a visszacsatolt területeken nagyszabású ünneppe avatja. Evegőből megbízta Bálint József igazgató, országgyűlési képviselőt, hogy dolgozza ki a szentistváni ünnepek erdélyi programját.

Katonai iskola a gróf Károlyi kastélyból. Nagykároly központjában, egy 36 holdas park közepén álló gróf Károlyiak ősi lovagvárát — amint értesülünk — annak tulajdonosa, gróf Károlyi Gyula volt miniszterelnök, lítkos tanácsos neje, Károlyi Melinda grófnő az államnak adományozta azzal a céllal, hogy abban katonai nevelőintézetet létesítsenek. A lovagvár országos viszonylatban is egyik legzelebb építészeti műremek.

A pápa pünkösdi rádióbeszéde. XII. Pius pápa pünkösdi napján rádiószózatot intézett a világ katolikusaihoz, s ebben megemlékezett a XIII. Leó pápa által ezeltől 50 évvel kiadott híres pápai körlevél jubileumáról. Ez a körlevél (Berum Novarum, kezdetű) az igazi keresztény szociálizmus elveit rakta le, s az élet és a fejlődés azóta is ezeket az elveket igazolta.

Ez a kép szövegei Nagy Géza tanár „Honfoglaló magyar” c. szobrát ábrázolja. Csakugyan ilyen tekintettel ilyen fejtartással, ilyen kemény, elhatározó areal léphettek magyar eleink át a verekei szoroson, hogy megteremtsek az ezerszázados Magyarországot.

Hősök napja Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhely lakossága huszonegy év óta most ünnepelte meg első ízben szabadon és külső formákban megnyilvánuló fénytel, pompával világháborúban hősi halált halt katonák emlékűnnepét. Ezen az ünnepen óriási néptömeg vett részt s felismeretlen sorakozott fel a zászlószobor fölöttel Vasszékely talapzat körül. A magyar Hísekegy és immusz nyitotta meg az ünnepeket, ruhán az egyházak, honvédség, hivatások, testületek és iskolák képviselői helyezték el koszorúikat az emlékmű talapzatára. Majd a székely immusz elnevezése után Bíró Lajos főigazgató, a világi szék elnöke mondotta el nagyhatású ünnepi beszédét.

Beszéde során elmondta, hogy ennek a fölgyfából faragott s a székely honi hősiességét példázó szobornak talapzatára négyoldalt a nemrégiben elhunyt Embery Árpád tanár szerkesztett jellemző pár verset. Nyúttól oldalán: Trón s biza védelmében áll a székely, s hősi esodás felé hirdeti hon s a világ. Keleti oldalán: Ojtoznál, Volhynia síkján s a Doberdón ismer az ellenség s a leggyors puskasoton. Északi oldalán: Copárt a Hargitáról hozzok, a hős holtak halhatatlanok. Déli oldalán: Magyar testvérem ne féljétek, míg a ptelekre laknak székelyek.

A szobor csak atig egy évig állott, mert jött egy sötét éjszaka, szétrombolás áldozata lett a vasszékely. A lefészelt szobor csupaszon maradt talapzatán aztán pogány áldozati tűzek mutattak kf s két évtizeden keresztül az iskolák, egyesületek kirendelésével kísérlelték megahamisítani a történelmet s aarcuérni az isteni örök igazságot. De a jószágos Isten igazságát tett és a 600.000 magyar hősi halottnak különböző harcokban kiomlott piros vértől kiengesztelve reánk barmoztatta életünknek legszebb, leggyogyóbb és lefelédhetetlenebb nagyságát.

1940 szeptember 11-ét, amely meghozta a felszabadulásnak boldog ünnepét.
v. s.
A hatalmas Jézus Romániában. Az elnevezett Regát területén hatalmas eső esett, amely több község természetesen elpusztította, míg néhány ségben szintén nagy károkat okozott. A jégdarabok helyenként tyúk és nagyságnak voltak.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kolozsvárt. Hóman Béllat kultuszminiszter székelyföldi körútjáról a hó 6-án Kolozsvárra érkezett, ahol Alpár András jogszorgoló kormányzógyűlés doctórára avatásán a kormányzóöt képviselte. A miniszter meglátogatta a kolozsvári kulturális intézményeket és két napi tartózkodás után visszautazott Budapestre.

Meghalt a német császár, II. Vilmos német császár, aki az 1918-iki összeomlás után lemondott a német trónról és a daniái Dorn városkába költözött, 82 éves korában meghalt. Töle eredt a világháború elején száznarra két híres mondas, hogy mire a falevelek lehullanak, a háborúnak is vége lesz. A háború négy évig tartott, elvesztettük, de a sors megadta érni a császárnak, hogy a német birodalmat dicsőségének teljében láthassa. Hitler az özvegynek részvétáviratot küldött.

Fatalpú cipő Svédországban. A Szocialdemokraten jelenése szerint június 9-étől kezdve Svédországban tilos lesz utcai cipőt börtalppal készíteni, az utcai cipőket vagy gummi, vagy fatalppal kell ellátni. Azonkívül a cipők sarkai csak fából, vagy fémből készíthetők.

Hösköltemény Kemáról. Számim Izzet Bevegü török költő tizenkét érekből álló höskölteményt fejezett le, mely Kemál szabadságharcából meríti tárgyát és amely a főhőst: Kemál Atalürk mellett a török köztársaság jelenlegi elnökének: Ismet Inoünnök is fényes költői emléket állít. A török nemzeti költő ezzel példát mutat a nemzeti hősköltemények megbecsülésére.

Székely Ház épül Budapesten. A székelyek vezetőemberei szép tervvel állottak elő. A cél az, hogy a székelységhez méltóan nagy és maradandó művel létesítsenek a fővárosban, amely örök hirdetője legyen a székely akaratnak és összetartásnak. A költségek összehozása érdekében gyűjtést indítottak, azonban kizárólag csak a székelyektől fogadnak el adományt, míg másoktól nem. Azt akarják ugyanis, hogy ezt a házat jogosan nevezhessék el székely otthonnak, mert ez teljesen a székely erőből épülne fel. A felépítendő házat a székely közösség szolgálatába állítják, amelyben elsősorban legény-

VAKABLAK

Egyik szatmármegyei városban hősköltemény napján a hatóság képviselői akarván magát a vallásfelekezetek templomaiban, a zsidó hitközségnek is érdeklődött az istentisztelet időpontja iránt. Ott pedig azt a furesz, de mindenesetre jellemző választ adták, hogy akkor tartanák istentiszteletet, ha — a hatóság elrendeli. Nem lehet mondani, hogy túlteng a világháborúban elesett zsidóhősök száma, mert túlnyomóan részük a trénnél és az ezredirodákban helyezkedett el, de mégis voltak, akik hősi halált haltak. Ezeknek kegyelet és becsület, mert meghaltak azért a hazáért, melynek védelmében fegyvert kellett fogniok. De hát a zsidóság úgy látszik, nem sokat ad a hősi halottaira. Ó még mindig azt vallja, hogy inkább egy élő szármár, mint egy döglött oroszán. A maga szempontjából igazra lehet. A gyáva életben lehet valamit keresni, de a hősi halállal el lehet veszteni az életet, s ha élet nincs, akkor kezes nem lehet. Ez is logika, de ez már bizonyosan a Talmadból merítették, mert abból annyion sok büles és okos dolgot meg lehet tanulni egy értelmes zsidónak...

othont, tanoncolthont és diák internátusokat rendeznének be. Vendégszobákat terveznek a Budapesten átvonuló székelyek részére, valamint egy olyan üzletet, ahol valóságos székely holmit árulhatnak és ugyanott bemutatthatják a Székelyföld érdekességeit. Tájékoztató iroda is fog működni, ahol minden székelyt, aki a fővárosba megy, átbaigazítanak. A tervszerint a jegyzett üzletrészek befizetését 10 hónapra tervezik és remélik, hogy ezalatt az idő alatt az összeg be is folyik. Nagyon sokan jelentkeztek olyanok, akik 1000 pengőt is lejegyeztek, a 20 pengős üzletrész jegyzők száma pedig több ezerre tehető. Az még nincsen megállapítva, hogy a főváros melyik részén építik fel az otthonot, azonban egy szép helyre tervezik és pedig oly mértékben, hogy kifejezze azt a hatalmas erőt és akaratot, amely a székelységben rejlik.

A „MAGYAR NÉP”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Bogyógyümölcsű bokrok gondozása

A ribiszke, kösméte (egres) bokrokat a lombhullástól rugyafakadásig terjedő időben, ha szükség mutatkozik, metszeni, illetőleg ritkítani kell. Termését a ribiszke is, a kösméte is a fiatal, 2—3 éves gallyaknak fejlődő egy éves vesszőkön hozza. Gondoskodjunk arról tehát, hogy megfelelő számú ilyen gally legyen. A bokrokat most is ritkítani kell, nehogy azok elerősödjék, betegségek tanyái legyenek és hogy a fiatal részek kiöregedő ágak pótlására fokozatosan fejlődhessenek. Az előregedett s termést már kevésbé hozó ágakat töben kimetszve, eltávolítjuk. *A folyton fejlődő fiatal hajtások közül pedig csak annyit hagyunk meg a bokron, amennyi a kiöregedő részek pótlásához szükséges.* Általában arra ügyelünk, hogy a bokrok minden egyes részén csak a termőképes gallyak és az ezek fokozatos pótlására szükséges fiatalabb részek maradjon. Szépen fejlett, egészséges és egységes gyümölcsök csak a kellően ritkított bokrokról remélhető. Az elerősödött bokrok belsejében ha termés van is, az csak hitvány, apró,

értéktelen lehet. A bokrokat jó termőerőben tarthatjuk, ha nyáron a talajt állandóan kapáljuk, öszzel a bokrok között mélyebben felkapáljuk vagy felássuk és szükség esetén, az őszi ássással egyidejűleg trágyázzuk.

A művelételep nyári munkája a gyakori kapálásból és a fölösleges sarjak irtásából áll. Termését az egyéves sarjakon hozza, melyek ha letermettek, öszzel elszáradnak. Az elszáradt részeket öszzel, vagy tavasszal távolítottuk el. Egy tövön 5—8 sarjat hagyunk termőnek s ugyanannyi fiatal sarjat nevelünk a letermők helyébe. Tavasszal, miután a mult évben letermelt, száraz részeket eltávolítottuk, az idei termés adó sarjakat, sodronyos művelésnél a sodronyhoz közeli részek, egyenletesen elosztva, hogy minél több nap sugar érje azokat. A málna tápanyagban gazdag talajt kíván, hogy bő és szép termést hozzon. Ezért gyakran, 1—2 évenként, trágyázni kell. A trágyát öszzel vagy tél folyamán adjuk, hogy a nyári fejlődési idő alatt annak haszát vehesse.

Kedvezményes árú borjúk kiosztása kisgazdák részére.

A kormány az elmúlt évben lebonyolított borjúkiosztási akció kedvező tapasztalatai alapján elhatározta, hogy a jól bevált intézményt az idén is folytatja. Kiosztamak telvér szímmintái, magyar-larka, magyar-alföldi és borderes fajtájú, legalább 70 kilogramm súlyú, négyhetesnél idősebb szopós üsző-borjúkat, továbbá legalább 100 darab, de 120 kilogramm felüli három hónapsnál idősebb, választott üsző-borjúkat és egyvesnél fiatalabb növendéküszöket.

A kiosztásban csak 100 holdon aluli kisgazdák részesülhetnek, akiknek a gazdálkodás a foglalkozásuk és kötelezettségük vállalka a kiosztott borjúknak legalább 18 hónapos korig való felnevelésére. A területről 40 százalékig terjedhető állami árkedvezményt nyújt a kormány. Egy-egy üsző részére legfeljebb két üsző-borjú juttatható.

A konverziós követelések rendezése.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács ismételt felterjesztéseket intézett a konverziós követelések erdélyrészi kérdéseinek rendezése érdekében a kormány illetékes lényezőit, mert a jelenlegi helyzet bönítőlag hat a mezőgazdasági hitel-életére. Ebből a szempontból elsősorban az volna kívánatos, hogy a konverzióval kapcsolatos teleshányví feljegyzések terén olyan intézkedések történnének, amelyek megfelelő módon lehetővé tenék, hogy a konverziós mezőgazdasági adások a termelés fejlesztése érdekében hitelekhez juthassanak, anélkül azonban, hogy amiatt a konverziós hitelezőket bármily vonatkozásban károsodás érne. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács egyékként a teleshányví feljegyzések kérdésén kívül, — amelyek rendezését feltétlenül szükségesnek tartja, — annak az általános véleményének adott kifejezést, hogy a konverzió intézményére való vissza-

térésre semmiféle ok felnevelésé nem látja.

Vizmentesítési munkálatok az országban.

Az esőzések és a Tisza rendkívül magas vízállása a belvizeket jelentősen megszorították, úgy hogy nagyarányú földmunkák és a rendkívüli szivattyúzások ellenére is csak 25.500 kat. holdat tudtak vízmentesíteni és az újabb szaporodást is belátva, 410.100 holdról 428.600 kat. holdra emelkedtek a vízkárt szenvedő területek. Az eddigi 9 hét alatt összesen 527.900 kat. holdat vízmentesítettek. Az újabb vizes területekkel együtt 958.000 kat. hold szennyedett vízkárt és ez a terület most 428.600 holdat öszzent. A földmozgósítás öszzeredménye 4.223.300 köbméter volt és ennek elvégzésére 880.900 munkanapot fordítottak. A Tisza vízálló napot mindig rendkívül magas s ezért főbb héli szivattyúzásra kell számítani.

Földművelésügyi minisztérium

Állás- és moharvetőmag-akciója.

A viziradások és a rendkívüli vizso miatt a tavaszi mezőgazdasági munkák egyes vidékeken megkésletek, a földművelésügyi miniszter nagyobb mennyiségű köles- és moharvetőmag kiosztását engedélyezte. A készletben a 20. kivételesen 100 kat. mértékű nem nagyobb számból felterítendő rendelkező gazdák részesülnek, a vetőmagot kölesönben kapják a nem pénzbeli egyenértékű folyó december hó 15-ig kötelesek megadni. A vetőmagigényléseket a járási gazdasági felügyelőnél, illetve a megyei gazdasági felügyelőségekkel bejelenteni.

Német mezőgazdasági gépipar új találmányainak átengedése.

A kormány megbízásából gazdasági szemlekeretből álló bizottság utazott beloruszágba az ottani mezőgazdasági gépipar új gépei és találmányainak céljából. A bizottság németországi utalmányútja során megállapította, hogy a német gépgyártók hasznos újításokkal olyan mezőgazdasági gépeket alkalmazzanak, amelyek igen jó minőségűek voltak be a mezőgazdasági termelésben. Eppen ezért a kitűnt bizottság tagjai a német mezőgazdasági gépgyárakkal megállapított létesítettek, hogy olyan gépi beállításokat (aratógép, silótöltő, stb.) melyeket a magyar gyárak nem tudnak kipróbálás végett rendelkezésünkre bocsátanak. Ha a gépek nagy beválnak, úgy a német gyárak engednék a gyártási szabadalmakat a magyar gyártás céljából átengedni.

Tízezer gazda a gazdasági tanfolyamon.

Az önálló gazdák képzésére hivatalos iskolászerű m. kir. teli gazdasági tanfolyamok munkásságát a földművelésügyi miniszter az elmúlt tél folyamán lényegesen kiszélesítette. Az előző évi összesen 194 tanfolyammal szemben ugyanis az 1940—41. év télen 201 magyar, német, ruszin, szlovák vagy román nyelvű két- és háromhónapos iskolászerű, továbbá 13 rutén és szlovén nyelvű ugynevezett „hegyvidéki” tanfolyam és végül az erdélyi magyar gazdasági egyesület rendezésében, de

ugyanesak a földművelésügyi miniszter megbízása alapján és a földművelésügyi tárca által rendelkezésre bocsátott anyagi eszközök felhasználásával 50 erdélyrészi tanfolyam fejeződött be eredményesen. A 260-nál

több tanfolyam mintegy 10 000 résztvevője tette le a rendszeresített vizsgálatot és nyerte el a két- és háromhónapos tanfolyamokon az elismerő oklevelet, az EMGE tanfolyamokon pedig az emelkedést.

Nagyjelentőségű segítség a mangalicasertés hízlalásánál

A mangalicasertés hazánkban a sertéslétszám túlnyomó részét teszi ki. A nagy uradalomtól a kisgazdáig majdnem mindenki tenyészt és hizlalja. A régi eljárás szerint azonban majdnem két év telt el, amíg a mangalicák felhízalódnak, mert hibóba tulajdonképpen csak 16—18 hónapos korban fogták. Ez a régi hízlalási eljárás nem kifizetődő, mert sokáig tart, a hosszú életidő alatt a megbetegedések kockázata és a két esztendővel továbbtartó takarmányozási költségek mellett csak két év mulva lát belőle a gazda hasznot.

Ma már azonban ismerjük az expressz-hízlalási eljárást, mely abból áll, hogy a már leválasztott malacokat hibóba vehetjük és azok, életük 12—14 hónapjában akár 200 kg-ig is kihízhatnak.

Az expressz-hízlalás lényege az, hogy a választási malacokat egyidőben hőre, zsírra és eszontra is fejlesztjük és őket mindjárt a választás után bő takarmányozásban részesítjük.

A bő takarmány mellett azonban a választástól számított 8 héten át a malacoknak naponta, az első hónapban öt, a másodikban pedig 10 gram PEKK-et és ezen adagnak körülbelül két és félseresét kitevő FUTOR mennyiségét adunk.

Amennyiben a hízlalás ideje alatt, a későbbi hónapokban a hízők étvágytalanságot, vagy lábfájást mutatnának, úgy pár napig ismét elkezdjük a PEKK-et adagolni, míg a tünetek meg nem szűnnek.

Nagyok a PEKK és FUTOR nyújtotta előnyök és alig számbevehető a felhasználás, mennyiségek beszerzési költsége.

HOGY GAZDÁM ELŐBB JUSSON HOZZÁ

A 20—30 PENGOS ÁRKIEGÉSZÍTÉSHEZ EN NAPONTA NÉHÁNY FILLERBE KERÜLŐ

PEKK-et

és FUTOR-t KAPOK

S HONAPOKKAL ELŐBB ÉREM EL A JUTALMAZÁSI SÜLYT, MINT NEMPEKKEZETT KARTÁRSAIM

A „Magyar Nép” díjtalan felvilágosítást ad a beszerzés helyéről.

Állatvédelmi magyar oktatófilm.

A földművelésügyi minisztérium a vallás- és közoktatásügyi, valamint a belügyminisztériummal egyetértésben elhatározta, hogy állatvédelmi kultúrfilmeket készíttet. Az állatvédelmi oktatófilm, mint kötelező műsorszám fog szerepelni az ország összes mozgóképszínháziban.

Lesz kenyertünk!

A belföldi gabonellátás biztosítása érdekében megindult gyűjtőtevékenység sok helyen igen kedvező eredménnyel járt. Egyes megyékben virakozásan felüli készletek gyűltek össze, ez azonban más megyék kisebb eredményeivel kiegyenlíthők. A feleslegek beszolgáltatása ügyszólván az ország minden részében megtörtént. Minthogy az új aratásig, illetve az őrlésképes új gabonáig kb. 12—13 hét fog eltelni, a beérés mai tempójának figyelembevételével, a hátralévő idő szükségletének biztosítása a most begyűlt készletekre vár.

A készletek folytán az ellátás nehezebb feladatain már túl vagyunk.

Kettős megadóztatás?

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a legutóbbi ülésén beható módon foglalkozott az erdélyi részek pénzügyigazgatóságainak azokkal az intézkedésekkel, amelyek szerint a hazaférfi részekben a letűnt román rezsim költségvetési évének utolsó évnegyedére, tehát az 1941-es év január—március hónapjaira vonatkozólag is behajtani kívánják a román pénzügyi hatóságok által kivetett adót. Mintán köz tudomásu, hogy ugyanezre az évnegyedre vonatkozólag a magyar állami költségvetés szerint is a hazaférfi részek polgársága adót fizetni köteles, — a Tanács ebben a helyzetben a kettős megadóztatás kétségtelenül megállapítható tényét látja fennforogni, mely természetesen végre nem hajtható.

A székelyföldi gyapjú értékesítése.

Ezzel a kérdéssel is foglalkozott beható módon az Erdélyrészi Gazdasági Tanács. A gyapjúértékesítés mérőben más természetű problémát jelent a Székelyföldön, mint az ország többi részén. Köz tudomásu ugyanis, hogy a székelyek a gyapjút saját házi szük-

ségeik kielégítésére maguk dolgozzák fel, a fennmaradó felesleget pedig a magyar kezekben levő székelyföldi középüzemek nyersanyagaként feldolgozzák. A székely lakosság számára életbevágóan fontos tehát, hogy a gyapjúértékesítés a székelységlakta vidékeken olyan módon történjék, amelynek alkalmazása mellett a székely háziipar továbbra is a maga sajátos értékének megfelelőleg továbbra is fejlődhet és felvirágozhat.

Eltengedik az árvízkárosult gazdák földadóját.

Folyó évben az árvizek és hevízeik nagyon sok kárt okoztak a gazdáknak. A kormány, hogy a gazdák nehéz helyzetén segítsen, rendeletet adott ki az árvízkárt szenvedett gazdák adójára nézve. A kiadott rendelet szerint a gazdák az eddigi rendelkezések tulmenőleg földadó elengedésben részesülnek.

Meg kell alakítani a halásztársulatokat!

A földművelésügyi miniszter rendeletileg szabályozta a visszacsatolt keleti és erdélyi területeken a halászati jog gyakorlására vonatkozó szabályokat. A rendelet szerint nyílt vizen a halászatot csak társulattal alakulva lehet gyakorolni. A halászati társulatoknak július 31-ig kell megalakulniuk.

Romániában tovább drágul az élet. A romániai drágulásról utjabban a következő érdekes jelentések érkeztek: Bukarestben a kokaekeur árat 1.80 pengőre emelték föl, a finomsított ár pedig kilónként 1.85 pengő. A liszt-drágulás folytán csak olyan kenyéret szabad sütni, amelynek összetételében 55 százalék a „népi típusú” barnaliszt, 45 százalék pedig tengerilliszt. Az így készült „kenyér” kilója 54 fillérbe került. Háziartásonként és szemből nyitott 20 kilogramm lisztet hagynak meg a román fogyasztóknál az aratásig. Minthogy azonban a boérás késedelem folytán az idén későbbben lesz új liszt, mint máskor, a husz kiló súlyegységnek 80—90 fogyasztási nap szükségletét kell majd fedeznie.

A vaj állami ellenőrzési szabályainak módosítása. A hivatalos lap egyik száma közölte a földművelésügyi miniszternek a vaj állami ellenőrző jegyzet való ellátásának újabb szabályo-

zásáról kiadott rendeletét. Az új rendelet a földművelésügyi miniszter vezetés elvi hozzájárulásához köti az állami ellenőrző jegy használati jogosságát, az értékeltek tehát akkor kell megfelelő fizetést lépjenek, amikor az elvi hozzájárulás felkötésében van már és így nem lehetnek fel felesleges kiadásai. Az állami ellenőrző jeggyel való ellátás teendőit, valamint az územek és a termékek ellenőrzését végző Tejtörökkel Ellenőrző Állomása fontos ügyeit ezental az intézőbizottságnak kell torjesztani. Az állami szervek az értékesítésbe való fokozottabb kapcsolódása miatt a tejtermékek tejipari értékeltségei kikülböttek kívül ezental a pénzügyminiszter, a kereskedelmi Hivatal és az Országos Mezőgazdasági Kamara is képviselő magját az intézőbizottságban egy-egy kikülböttek. A rendelet az állami ellenőrző jeggyel ellátható vaj legkisebb zsírtartalmát 825 százalékban állapítja meg és pontosan körülírja a zsírszázára használható só összetételét.

Mezőgazdasági értekezlet a földművelésügyi miniszterterületben. A napokban az agrárcikkék árszavonnak tárgyalására értekezlet volt a földművelésügyi miniszterterületben, amelyen résztvettek Fabiny István miniszteri tanácsos, a közgazdasági főosztály főnöke, Hazay Árpád miniszteri tanácsos, az értékesítési osztály vezetője, Reichenbach Béla egyetemi tanár, a költségvetésigazgató intéző vezetője és a közellátási miniszterterületben megszervezett székely gazdasági bizottság. Az értekezleten Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter elnökölt, aki kifejtette, hogy a vettlenül kíván tájékozódni a gazdák kívánásairól és az árelmozgások eredményeiről, egyben pedig hangsúlyozta, hogy az árak megállapításánál figyelembe kell venni a termelési költségek, de az árának harmóniában kell lenniük a mezőgazdasági termékek fontosságával és az ország egyetemes érdekeivel. Bárányos Károly földművelésügyi államtitkár szintén megemlítette azokat az elveket, amelyek tisztázása szükséges. Az értekezlet tagjai hozzáfűzték a felvetett kérdésekhez és részletesen megtárgyalták az értekezlet anyagát. A megjelentek között Mutschenbacher Emil felsőházi tag, az OMGR ügyvezető-igazgató, mondott köszöntőt a miniszternek az értekezlet összehívásáért.

Széchenyi István mondta

Mennél nagyobb az ország, annál szükségesebb az iparkodás.

dei gabonarak kialakulása.

Országos Magyar Gazdasági (Omge) legulobb a természetérte vonatkozó gazdalkivánásokok alakozott, kapcsolatosan a g megoldásának kérdésével, be ehbe a gazdaközönseget is. A ár most van kialakulóban.

tervezetek a Székelyföld helyzetének megjavítására.

Erdélyrészi Gazdasági Tanács földi tagjai, mint ismeretes, a vidékek gazdasági fellendítés-körül tervezett dolgokat olyan tennivalókat áll fel, kik megvalósításától a székely gazdasági felvirágosását. A Tanács legutóbbi ülésén hozott a figyelemreéltó terveinek 12 pontját a megvalósítási szempontjából a legnagyobb figyelem vizsgálta meg. Annál is, mert a javaslatok tulajdonképpen a megoldást illetőleg egyesik a tényeknek már hónapok óta folyó előkészítési országépítő munkájával.

A Székelyföldi közlekedési kérdés megvalósítását illetőleg a MÁV. a közbenjárására lehetővé tette, a Székelyföldi közlekedési pályák áttagu munkáscsoportoktól a Székelyföldi közlekedési pályák áttagu kedvezményeket élvezze. A székelyföldi katasztrófák felállítását ismételtén szorgalmazza a, mert kitudomásu, hogy a állás éveiben alyeva valóságuknak megfelelő módon minősítetik a közlekedési pályák áttagu kedvezményeket élvezze. A székelyföldi katasztrófák felállítását ismételtén szorgalmazza a, mert kitudomásu, hogy a állás éveiben alyeva valóságuknak megfelelő módon minősítetik a közlekedési pályák áttagu kedvezményeket élvezze. A székelyföldi katasztrófák felállítását ismételtén szorgalmazza a, mert kitudomásu, hogy a állás éveiben alyeva valóságuknak megfelelő módon minősítetik a közlekedési pályák áttagu kedvezményeket élvezze.

ell jelenteni a gabonaraklározás ipaira alkalmas helyszékeket.

mányrendelet intézkedett arról, minden olyan gabonaraklározás ra alkalmas helyszéket, amelybe természetesen több gabonát lehet rozni, be kell jelenteni. A rendelőlyő évi gabonatermés előszűrásának és felhasználásának értenésében mindenképpen figyelemre

Az idén is megjelentek a cserebogarak.

A gyümölcsösök kártékony rovareai az idén is megjelentek. Az idej cserebogárrajzás semmiben sem marad el a mult évitől. Sőt számítani lehet arra, hogy akkor a tömegben lesz cserebogár, amekkora csak minden harmadik évben van. A cserebogarat irtani kell, de permetezőszerekkel és egyéb ehhez hasonló eszközökkel hatásosan irtani nem lehet, sőt még csak kárt sem lehet tenni bennük. A leghatásosabb pusztítás a bogarak összeszedése. Reggel a fákat meg kell rázni. A cserebogarak ilyenkor még meg vannak dermedve és nem tudnak elrepülni. A lerázott bogarakat azután vízben vagy tűzben kell megsemmisíteni.

Székely ifjak az ipari pályán.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács közlekedési felállítását ismételtén szorgalmazza a, mert kitudomásu, hogy a állás éveiben alyeva valóságuknak megfelelő módon minősítetik a közlekedési pályák áttagu kedvezményeket élvezze. A székelyföldi katasztrófák felállítását ismételtén szorgalmazza a, mert kitudomásu, hogy a állás éveiben alyeva valóságuknak megfelelő módon minősítetik a közlekedési pályák áttagu kedvezményeket élvezze.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács akciója minden tekintetben figyelemre méltó, mert a Székelyföld gazdasági fellendítésének kétségtelenül egyik legbiztosabb eszköze a Székelyföld ipari életének megszervezése és kifejlesztése. A Székelyföldön ugyanis nagyon sok nyersanyag áll rendelkezésre és ezek között több olyan anyag is van, ami más helyen nem lehet fel. Így a Székelyföld iparának különleges jellemvonást lehet adni, ami iparának jövendelmességét feltétlenül biztosítja.

Nagymennyiségű gabonát kapnak a székely vármegyék.

Báró Bánffy Dániel, földművelésügyi miniszter székelyföldi látogatásának máris öröndetes eredménye jelentkezik. A miniszter intézkedése folytán a székely vármegyék 24 vagyon gabonát kapnak.

Le kell fejteni a 130 kilónál kis súlyú sertések bórét is!

A hivatalos lap egyik száma ki az iparügyi miniszter rendelkezését, amely kötelezővé teszi, hogy a 130 kilogrammnál kisebb súlyú sertések bórét is le kell fejteni. A levágott sertések közül nem 60, hanem 75 százalékának kell a bórét lefejteni.

Eltűnt a burgonya a városi piacokról.

A városi piacok nagy részéről a burgonya eltűnt. Ennek oka, hogy a tavalyi burgonya sok helyen valóban fogytán van, helyenként azonban a kereskedők üzleti célokból nem hozzák piacra. A kedvező időjárás következtében a burgonyavetések gyorsan fejlődnek, sok helyen már virágozik a burgonya. Így fennakadás a burgonya-ellátásban nem lesz!

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gyári reklám azerket és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek rész: Huznált írógépek nyolc reklámra

RAPID

IRÓGÉPVALLAT

KOLOZSVAR, DEAK FERENC-UTCA 33

A magyar nemzet verses története

III. BÉLA URALKODÁSA.

*Ura volt honának, atyja volt népének,
Est regéli Béla királyról az ének.
Hatalmas termelét, komoly ábrázatját
Kik félték s szerették, egyként csodálhatták.*

*A görög Mánuel hogy szemét lehunytá,
A dalmát partokért nem volt többé nyugta.
Hogy az ország partját moshassa Adria,
Bő alkalmá nyílt most visszaátolnia.*

*Jó, derék király volt, tekintélyt is tartott,
Nem szedett a néptől oknélküli sarcot.
Szent István-nap táján Székesfehérvárot
Törvényt állt és tett is osztó igazságot.*

*Mert az igazságot, hogyha úgy ítélte,
Úrnak és parasztnak egyaránt kimérté.
Ő, ki megvetette — hova máig járhat
Alapját a magyar kancelláriának.*

*Királyi tekintély, királyi hatalom,
S mit veretett, tallér, volt nem is egy talon.
Országának gondját méltón így viselte,
Királyi volt maga, s királyi volt lelke.*

A kántorpróba

A paróchia elé egymásután érkeztek a kántorok. Ki kocsin, ki kerékpáron, ki szekéren, ki meg csak úgy gyalogosan egy sétatálcára mellett. Már ahogyan kinek-kinek a tehetősége szolgált. A vén harangozó pedig ott állt a paplak előtt a locsán és nézegette az érkezőket.

Arról volt ugyanis szó, hogy miután meghalt Oktató úr, az öreg kántortanító, hát utódot kellett választani az elárvult orgona mellé. No meg az iskolába is, meg aztán a gazdátlanul maradt kántori földekbe is kellett az új ember, aki tovább vigye a népnevelést, meg a mezőgazdálkodást a falu szemelátára.

A harangozó főként a mezőgazdálkodás miatt nézegette az érkező kántorokat, akiket mára hívott meg a presbitérium a pályázók közül bemutatkozására, meg kántorpróbára. Volt ugyanis néki egy kisholdnyi kapásföldje a kántori földekből harmadikba munkálni és azt nézegette a kántorokban, hogy melyik lenne jó gazdának a szegénységéhez.

— E nagy úr — morgotta, mikor a görgetegi kántor kocsija oda fordult a paplak elé.

— E meg igen kevély — gondolta, mikor a lanyai kántor leszállt a kerékpárról és elfelejtett köszönni.

Csak akkor vidult fel, mikor a százdí tanító

megérkezett. Ez szekéren jött. Olyanon, amilyen harminc ki-holdhoz dukál és a ruha is olyan rajta, mint amilyen rendes falusi úrra kell.

— Adjon Isten, kedves bátyám! — köszönt a kántor — ez itt a papiház?

— Jó napot, tekintetes uram! — köszönt az öreg — ez a papiház, csak tessék bemenni.

— De a kántor nem ment, hanem odalépett öreghez:

— Tekintetes úúúr! hát maguknál így csinál a szegény embert? — szólt és kezét nyújtotta a rangozónak.

A vénember felállt és elfogadta a parolát:

— Hát kérem, tudunk mi tisztességet.

— Hát bátyám, — nevetett a kántor — ez az én neve, kutyának kutya, de engem csak az úrnak szólítson kelmed.

— Ejnye, de fain ember — gondolta József — ezt már derék anya szülte. E vóna jó nekün.

Utána is nézett a kántornak, ahogy az behajtott a papiházba, és el is ühngette magát:

— Jó járású ember.

Azután jött még vagy négy-öt kántor, de a már ügyet sem vetett egyikre sem. Az ő ember megvolt a százdí kántor. Neki már más nem aranyért sem.

— Úgy mondta, hogy bátyám — eszmélt meg nagyban az öreg — fain ember lehet.

Odabent a papiházban nagy lett ezalatt a kántorok között a barátkozott, évdőjött egymással a pap is nézegette őket vizsgál szemmel.

Mert nagy dolog egy kántorválasztás a paróchia is. A pap meg a kántor, két dudás egy csárdában. Kicsit, ha nincs meg az összhang. Ha nem tudnak munkatársak lenni, csak évdőnek. A falu meg még mindig ők marakódnak. Rosszabb, mint egy rosszaság, mert attól csak egy ház ég, de ettől egyház.

A lanyai kántort szemelgette a pap. Kicsit fehérekező, de hátha bevállna. Komoly embernek szik. Nem tréfál, nem elegyedik a többiek közé, nem félreült magának és cigarettáztat. A poszta ment hozzá:

— Kántor úr hol végzett?

— Pesten.

— Pesten! És hogy került vidékre?

— Kérem, én művész vagyok — felelte a kántor — én csak a megélhetésért harcolok és engem vár a hivatás.

— Ja úgy? — szólt a pap és csalódottan lépett.

A tanácssteremben már gyülekeztek a presbiterek. Jórészt gazdaemberek, földművesek, akik a választással eldöntik majd, hogy ki legyen a kántor. A jegyző oda is csipett egynek:

— Aztán tud-e maga kántort választani, bácsi?

— Már mér ne tudnék, kérem, — felelte a bácsi mosolygva — lovat is vettem már én, kére-

jegyző nevetett. Aztán, hogy a pap kiszólt, ezek mind a templomba, ahol a próba lesz és kivált: ki lesz hát az új kántor a régi orgona mellett!

Először a görgetegi kántor kezdett egy éneket. Nem tetszett, mert kétszer is köhintett, amíg telte. Aztán a lazi kántor jött.

Rekedt — mondták a választók s mosolyogtak. Vezetett aztán a podi, gerelyi, meg a révi kántor került a sor a százdi tanítóra.

Erősb, szép hangja volt. A vén harangozó néködve hallgatta és bölintott, amikor vége éneknek.

Ez lesz a miénk — mondta elégülten — ilyen jobb.

Akkor felállt a lanyi kántor és elkezdett énekezni. Mennyből felséges Isten...

Templomban hirtelen halotti esend támadt. Mint a fű, úgy bűgött fel a nemes férfihang a kórusban. Tiszán, zengőn és szárnyalón, mint a sas le.

Melyik ez! A kevély! — ijedt meg az öreg.

Melyik ez! A művész? — ijedt meg a pap is, kulva hallgatta az éneket.

Naccerő volt — mondták az emberek később. Ésen és nem akarták elhinni a papnak, hogy bejűk szántani, vetni való ez a városi műveltségű és igényű ember.

Hallgassuk meg, tud-e orgonálni? — vette vil az egyik gazda és a jegyző is hozzáléte.

Hallgassuk meg a százdi kántorral együtt. Szamentek a templomba. Már csak a két kántor és a szavazók, mert a többi pályázó, aki remény-

telennek látta a helyzetét, már a gyűlés alatt elszéledt a faluból.

Először a százdi kántor orgonázott. A keze alatt felbűgött a királyi hangszer és hol sírt, mint a megvert gyerek, hol pedig viharzott, mint az égiháború.

A nép ámultan hallgatta és amikor vége lett a zenének, elismeréssel bólogattak.

Azután ült az orgonához a lanyi kántor, a művész. Megnyomta a pedált.

Az orgona azt mondta, hogy: phü!

Mégegyszer megnyomta.

Az orgona megint azt mondta: phü!

A művész akkor felkelt és megnézte az orgonát belülről.

A szelládáról egy nagy repedés vigyorgott a szemé közé.

— Hát ez borzasztó, — tört ki a művész — a szelláda kirepedt!

— Kirepedt? — kérdezték az emberek. — Mit?

— Nem tudom — felelte a művész, de így nem tudok orgonálni, mert kijön a szél.

— Nem tud? Hát az már baj — mondták az emberek és ránéztek a százdi kántorra.

A százdi kántor önrzetiesen adta vissza a tekintetet.

— Nem tud? — mondták még egyszer az emberek — Hát akkor jöjjön le.

A lanyi kántor lejött. S aztán vette a kalapját és kifelé indult a templomból. De az ajtóból még egyszer visszazévelt az orgonára, az elnémult, kilyukadt szelládás orgonára, amelyeknek hátaemegett a vén harangozó épen akkor tette a zsebébe a finom élő oltóbicskát... Szendrey László.

Ösáógok - Adomák

Repülőgépek és növényvédelem.

Építettek, hogy különösen a távolaságokon közlekedő emberek nagyon sok növényi terjesztővé válhatnak. Utmindenféle állati kártevők a különféle alkatrészeire mebezer kilométer távolaságra és megfertőzik az ültetvé-

szár repülőgépeknél ezt a kérdéses tanulmányozás tárgyává különleges intézkedésekkel a keletkezhető káros csapadék. Például a Hawai szigetek repülőgépeket mielőtt elindítják, előbb egy termé-lytelen vesztézárolják és fertőtlenítik. Így a repülőgép által

közben felszedett állati kártevők Hawai szigetének délszaki növényültvényeit nem fertőzik meg. Érdekes az is, hogy a vizsgálatok szerint vannak olyan vidékek, amelyek nagyon tele vannak ártalmas bogarakkal. Ilyen például az Amerika-Hawai utvonalon fekvő Ujkaledonia szigetsorozat. A jövőben ezekre a nagyon veszélyes helyekre különös figyelmet fognak szentelni, hogy a növények állati kártevőinek terjedését meggátolják.

A veszélyes kacsatojás.

A kacsának megvan az a tulajdonsága, hogy szeretik a pocolyákat felkeresni, abban fürdőznek és ugyanakkor rendkívül sok fertőző anyagot találnak fel. Ennek következtében tojásaik részben az állat testében fejlődnek, részben a tojás héján át hatolnak be veszélyes baktériumok. Ilyenformán ha az ember elfo-

gyasztja a kacsatojást, megtörténhetik, hogy veszélyes betegségeknek válhat okozójává. Ezen ugy segíthetünk, ha felhasználás előtt hagyjuk a kacsatojást legalább 8 percig főni.

Érdekes tengeri baleset.

Egy norvég kereskedelmi hajó, amely Németország felé acélrakományval volt utban, elgázolt egy hatalmas bálnát. A körülbelül 20 méter hosszúságú nagy hal olyan lökést adott az összeütközés alkalmával a hajónak, hogy a parancsnok az első pillanatokban arra gondolt, hogy vagy megtorpedózták a hajót, vagy pedig zátonyra futott. Később észrevették, hogy a bálnával történt az összeütközés és azt is, hogy a gázolásával a hatalmas bálna a víz felszínre keltetésére a hatalmas bálnát, Természetesen nekifogtak kiállításának és a nagy bálnát képviselő bálnát a fedélzeten feldolgozták.

A bogarak életéből.

Az állatok addig, míg a megfelelő táplálékukat megjutálják, egy helyben élnek, de ha a táplálékuk kifog, akkor vándorútra kelnek, hogy újabb területeket keressenek fel. A növényeken való tartózkodása a bogaraknak igen különböző időt vesz igénybe. Például egy katicabogár addig tartózkodik a levélletves növényen, míg arról az összes leveleket el nem ette, ha aztán a tápláléka elfogyott, tovább áll. Egy levélletves virágon négy napig ette a levélletveket a hélpetyes katicabogár és csak aztán állt tovább, mikor már előtű nem volt a növényen. Az apró cikadák is sokáig szívogalják egy növény nedvét, ha közben nem zavarják. A pókok is sokáig tartják egy helyben a kifeszített hálójukat, ha van elég táplálékuk. Megtörténhet az is, hogy a növényen magán vándorol a bogár egyik helyről a másikra. A kukoricamoly hernyója először a kukorica felső részén él, majd fokozatosan vándorol feljebb, míg végre a tőben állapodik meg. De megtörténhet az is, hogy az eredeti kukoricánövényt elhagyva, az összezőr leveleken keresztül átvándorol egy másik növényre. A megkaszált rétről sok bogár elvándorol, meg a növényzet megváltoztatásával az életfeltételek is megváltozott, tehát nem tudnak ott már megélni. Ha egy gyümölcsfán a hernyók kopaszra rágta, átvándorolnak egy másikra, sőt egyik kertből a másikba is vándorolhatnak. Erdés a levélletves vándorlása a faj terjedésének érdekében. Ha a szízen szaporodó növényeknek már sok szármagyalan utóda van, akkor születnek szárnys növények is, melyek odább vándorolnak, újabb helyen megtelepedve új telepet hoznak létre. Ez a jelenség a nyár folyamán többször is megismétlődhet. Ilyen tömeges vándorlást láthatunk a nappali pilléknél is. Sokszor sok ezer pillangó repül egy irányba, hogy új hazát keressen. Örökös tarthat ez a vonulás és ameddig a szem ellát, csupa vándorló lepékét látói. A zalagonyapille és a bogánespille szokott ilyen nagyob tömegben vándorútra kelni. Kétféle vándorló bogár az olaszander szendernél. Ez ott él tömege-

sebben, ahol a leander a szabadföldben él. Időszakonként azonban egyes példányok elvándorolnak és olyan helyeken is jelentkeznek, hol a leandereket hordókbán, ládákban tenyésztik csak. Így nálunk is találták májelenek a déli állatnak a hernyóját az udvarokban lévő esetleges leandereknél, hol pedig nem él rendszeren és nem is élhet meg nálunk. A pókoknál is láthatunk ilyen vándorlást. Ősszel a pók felmúszik valamely kimagasló pontra, ott „szálat ereszt” és mikor már olyan hosszú ez a szál, hogy a pókot elbírja, akkor „útra kel” vele, a szállal viteli magát. Hogy milyen fávolságokat repülnek be a kis bogarak, ime néhány példa: Egy ödesvízi bogár a tengeren 85 kilométernyire a parttól esett le egy hajóra. Egy kis címér 720, egy sáska pedig 920 kilométernyire a parttól esett a hajóra. Egy hatálfejles pille az Atlanti-óceánon keresztül Szent Ilona szigetére repült. Ezek a vándorlások az okai annak, hogy egyes fajok nagykerületű területen fordulnak elő, sőt bizonyos fajok ki is eszérőldhetnek.

A kefe, mint testápolási eszköz.

Kevesen használják a kefet testápolási célra, pedig hasznos és jóalkony halása kétségtelen, alkalmazása pedig egyszerű és könnyen elérhető. Mindenki tapasztalta, hogy közönséges tisztasági fürdő után is milyen kellemes, ha bőrünket száraz ruhával ledörzsöljük. Ezt a ledörzsölést pótolhatja a kefe. Bőrünk kefelése a bőr szöveteire káros izgalmi hatással van és ez bizonyos mértékig a mélyebb szövetekre is átterjed, mivel a kefelés által előidézett vérbőség, melynek jele a bőrnek pirosas színe, a bőr alatti kötőszövetre is kiterjed. A kefe keménységének nagyon természetesen bőrünk érzékenységéhez kell alkalmazkodni, ezért eleinte puhább szőrű kefet használjunk. Ha bőrünk a puha kefet már megszokta, „hozzá szokott”, ellenállóbb lett, keményebb szőrű kefet is vehetünk igénybe. Igen alkalmas lesz a kefekurához a tojásdad alakú nyeles hajkefe, akár mindkét kezünkben egy.

Bőrünk kefelését a lábunk kezűnk meg. Egyik lábunkat székre tesszük

fel és úgy keféljük szárazon, a cipőnkötő lakarataitunk meg. Ledörzsöljük meg a talpunkról, mint hogy nem csak maradt, hanem hosszirányban is keféljük lábunk. Majd a lábszárat, a combot is oldalon végigkeféljük, aztán ráink az alkarra, felkarra, az ujjakra, melyet hátulról előlünk meg. A lörzést, mely először hosszant irányba, majd lefelé és vissza keféljük.

Arra kell ügyelnünk, nehogysörtői a bőrt felsértsek. A lörzése állat előidézett vérbőség kellemes melegségérzést vált ki, lesz alkalmas hüvösebb időre kefelést felmelegedésünkre venni, mely egyben egy időre tartó légvőfűrdőt is jelentünk.

Hogyan lehet hallani a fogon

Ha egy köfőtűt fogaink közé szűnk és egy forgó hanglemet közéjába illesztünk, esondáttal tapasztalni, hogy a fülünkben lemez tárgya szerint hangokérek hallani. Természetesen a hangtiszta és összefolyóak, a végrehajtásánál ne használjuk új hanglemezt, hanem már használt hanglemezt használjunk erre, mert a köfőtűvel végzett kísérleten rontja a lemezt.

Hatalmas meteorok hullása Mexikóvárosban.

A Mexikóhoz közelfekvő amerikai állam területén egy óriási meteor hullott le, amely hatalmas szecserére ládátékén ért földet, ugy, hogy okozott. A meteor körülbelül négy méterűjű és 200 méter súlyú meteorokrátert vajt ki, a meteor a kráter fenekén lélek alatt nyugszik. Valószínű sokáig, mert a bennelevő belől egymillió tonnára bomlott, valószínűleg ki felnyászni. A vizsgálatok meg szerint a hatalmas tömegű zavarás, a visszamaradt tömeggel, úgyhogy érdemes aközösödést foglalkozni. A ritka érdekességű látás miatt nagyon sokan felker-

függs az állatok színe és ellenállóképessége között.

Ismerjük, hogy az állatok betegségekkel szemben annál kevésbé ellenállóak, minél messzebb estek azok az eredeti vad formától. Egyet állattenyésztő ebből gyakorlamegyalósítható következtetést lehet. Sertései közül kiválasztottakat, amelyeknek színe leginkább a vaddisznó színéhez. Az érdekes és hasznos megállapítást, hogy egy sertés annál ellenállóbb a járványos betegségekkel szemben, minél jobban hasonlít színe az eredeti vad sertés színéhez, amely szelíd sertési nemesítettk.

Hány csapadék hull egy év alatt a földre?

A legújabb vizsgálatok szerint a föld csapadék évi mennyisége ezer köbklómetér. Ennek az a mennyiségű csapadéknak legkevesebb része hó és eső alakjában a föld színére. Egyes vidékeken legkevesebb három és zúrnóra alakuló kiváló csapadék is igen jelentős mennyiségű.

Földrengés.

Hogyan lehet, hogy ez a föld minden házat összedöntött a tában és a torony mégis megmaradt? — kérli egy idegen.
Mert a földrengés pontosan 20 méter fölé emelt a toronyóra pedig 20 méter késett, — választott a város de-
polgára.

Hasonlóság.

gyeknél kishaba van. Meglátó-
őket egy alkalommal Nagy úr
ja és csodálkozó arccal meg-
ja.
Egészen az apjára ült
ty úr (bűszkén): Igazán?
ogató: Feltétlenül. Ha elveszik
ő leveget, rögtön ordít.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 70 fillér, az orvosi levelekhez 1 pengő. Ezt bélyegben is lehet küldeni.

Cs. I. A szamóca természetének összerákosodását úgy lehet megakadályozni, ha a szamócát az utolsó kapálás után szalmával borítja be. A szalmával beborított szamócán a gyümölcsök nem sárosodnak össze, mert a földhöz érő gyümölcsöket a szalma nem enged beárosodni.

G. I. A gümbyillám létezéséről, hatásáról és természetéről még ma sincsenek egészen pontos ismeretek. Mindenesetre érdekes, hogy ezek a villámok rendszeren nem okoznak komolyabb károkat.

L. I. Nyugodtan ültethet még burgonyát. Nemcsak a korai, hanem még a késői burgonyák is kielégítő termést fognak adni. Mindenesetre a talajt nagyon jól készítse elő, az legyen teljesen porhanyó és rögmentes, kikéltés után pedig a tábla gyommentes, tisztálattalásra fordítson nagy gondot.

G. F. A szalmaágyazást úgy végezzük, hogy a földön szalma... türeket vagy polyvát teregetünk el és azt meghintjük valamilyen nitrogéntartalmú műtrágyával (a kat. holdra 20 méterre szalma és 60 kilogramm műtrágya). A szalmát bekapáljuk vagy beszántjuk a földre, ahol a szalma — feltéve, hogy a talaj elég nedves — a talaj élőlények közvetítésével hamarosan humusz-telvényő alakul át. A szalmaágyazásnak rendkívül nagy jelentősége van a humusz szegény homoktalajokon, amelyek telvényhiányát az eljárással gyorsan és gazdaságosan lehet orvosolni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

B. S. Székelyszombor, Gy. S. Mezőbánd, K. A. F. Homoródszentmárton, F. L. Homoródszentpál.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előfizetőink közül számosan fordultak hozzáunk és kérték, hogy a kiadásunkban megjelent 1941 évi Erdélyi Magyar Naplót küldjünk el címükre, mert a múlt év végéig szóló hátréleket rövidesen kiegészítjük. Közöljük ezért az érdekeltekkel, hogy a könyvnaptárt addig, amíg készletük tart, elküldjük azoknak, akik a hátréleket rövid időn belül rendelik. A naplót az illető előfizető lepostázásnyúlhoz csatoljuk és úgy küldjük meg. Megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Háromszék megyében, míg Tóth

Imre Szentmár megyében végez kihátréleki munkát. Kérjük előfizetőinket, hogy az érdekelteknek nemcsak a hátréleket, hanem a f. évi díjat is küldjék megbizottainknak.

Azon helyiségekbe, ahova ezidőig szent megbizottaink nem mehetnek ki, csak későbbben, a hátrélekosokat postai utalványon szolgáltuk fel. Eddig 1940 dec. 31-ig történt a felszólítás, illetőleg az utalványon kiállított összeg az emelt időpontig fennálló hátréleket tüntette fel. Az utóbbi hetekben azonban nemcsak a múlt év végéig szóló hátréleket, hanem f. év végéig szóló előfizetési díjat is feltüntettük és az előfizetőink, akiknek utalványt küldtünk, az utalványon levő összeg 1941 dec. 31-ig szóló hátréleket, illetve előfizetési foglalja magában. Az utalványon szereplő összegről lelt mindenkinek utalványt küldtünk, megállapítva, hogy f. év végéig mennyit tartozik és mennyit kell behátréle.

Tejszívetkezet. Nagyszalambfalva. Mai számunkban leközölt apróhirdetésért, szavanként 10 fillérről, 1.90 pengőt kérünk beküldeni.

Apámnak. A verset sajnos, nem használhatjuk. Sem megírása, sem technika nem alkalmas a leközölné. Lapunkban nem szoktunk nagyon gyakran verset közölni, de ha már közölni, akkor csak elfogadható adunk a lap olvasóinak.

L. A. M. Szives sorait megkaptuk. A verset viszonylagos hosszúsága miatt, sajnos, nem közölni. Szívesen vesszük írásait, de kérünk kell, hogy szíveskedjék azokat lapunk terjedelméhez szabni. Ami különlegesen a „darutólás füvegeit” illeti, az annyira kimondottan alföldi magyar visélet, hogy erdélyi vonatkozásokkal még képtelenek se lehet egybekapcsolni. Meleg üdvözlét.

A következő befolyt pénzeket nyugtáztuk: T. L. Bihardószeg 6.20, K. M. Gálospetri 6.20, A. J. Margitta 6.20, G.-kór Nagyszalonta 6.20, O. I. Csikszentmihály 11.20, T. P. Csikszépvíz 6.20, W. O. Gyergyószentmiklós 6. P. V. Csomokürös 3. M. J. Lisznyó 5.20, Gy. S. Mezőbánd 3. B. S. Székelyszombor 3.50, I. L. Gy. Csikszépvíz 6.20, T. L. Csiksekefalva 6.30, F. B. Gyimesközéplek 4.70, I. B. Budapest 6. O. J. Mezőveresegyháza 5.20, P. J. Csikszépvíz 6.20, B. I. Csikdelne 6.20, T. D. J. Gyimesközéplek 21.20, H. I. Mezőpeterd 6.20, Sz. S. Nagyvárad 6.20, M. J. Asszonybány 6.20, K. J. J.-é Csikcentese 8.70, K. A. Borszik 11.20, K. B. Csikvaesirdi 6.20, L. T. Csikrákos 6.20, G. I. Csikszentmárton 5.20.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOSNYA BÉLA DR.
Feltetés klado: TÓTH KALMAN.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér

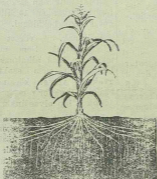

Fent a kéklő magas égen
Ránk süt a nap örömeiben,
Mert serény, szép, holdog, áldott
Magyar nyarat rég nem látott.

Tanuld meg!

Hogyan kapáljuk a kukoricát?

A kukorica sekélyen gyökeredző növény, ezért kapálás alkalmával vizgálni kell, hogy a növény mellett mely kapálással gyökereit ne sértjük meg. Vonatkozik ez különösen a

második kapálásra. Ez alkalommal is hangsúlyozzuk, hogy a kukoricát második kapálás alkalmával nem szabad töltegetni! Természetesen a növények között mélyen kapálunk!

Miképpen akadályozzák meg a német gazdák az állatok felfuvódását?

A pillangósvirágú növények zöld állapotban való takarmányozása hétródzó állatoknál sokszor okoz felfuvódást. Ez a baj elsősorban akkor is, hogyha kivítekel a lóheréket, vagy lucernákat legeltet az állattartó gazda. Németországban nagyon érdekesen segítenek ezen a bajon. Kőményt vetnek a lóherék és lucernák közé, ilyen módon a lóhere- és lucernalegélés, vagy zölden való takarmányozás közben sem okoz felfuvódást az állatoknál. Hogyha legelőnek hagyjuk meg a lóherét, vagy a lucernát, a kőmény itt is érvényesíti jótékony hatását és a friss zöldtakarmány nem okoz felfuvódást az állatoknál. A kőménynek ez a kisűnő, szétoldó hatását a nép régóta ismeri, hiszen kisgyermekeknél általánosan használják a kőmény-magból készült szőlő minden köhögés megbetegedéskor.

Fordítsunk nagy gondot a gyomok irtására!

Tekintettel az esős májusra, a kertben rendkívül gyorsan elszaporodtak a gyomok. Ez annál is inkább súlyos jelenti, mert a hűvös és nedves időjárás a kertben lévő növények fejlődésének nem kedvez, ellenben erősben igényes gyomnövények magvai nagyon jól csíráznak és a fiatal gyomnövények igen jól fejlődnek.

Most tehát jóformán naponta akad dolga a kertésznek a kapálás. Ha pedig olyan ültetvény gyomosodik, amely lehet kapálni, a gyomlálással való tisztántartásra kell nagy figyelmet fektetni. A gyomnövények nemcsak elnyomják a kívánt növényeket fejlődésükben, hanem kiszorítják a tápanyag tartalmát. Fordítsunk tehát nagy gondot a gyomlálásra és kapálásra.

Cigány ésszel

Vásárról tért haza két iparos, meglehetősen szegényen. Találkoznak egy cigánnyal, aki látván a hangulatot, menten megkönyögte őket:

— Múltóságos, naceságos uraim, ne kínáljatok egy cigárral!